

BERTIL JOBEUS:

"Sarcina noastră este să ajutăm ziaristii cu informațiile de care au nevoie și să le ușurăm contactele cu cei care dețin puterea!"

Bertil Jobeus, șeful serviciului de relații cu mass-media din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.
Foto: O. Ciupitu / © CR.

Silvia Constantinescu: Te rog să te prezinti cititorilor mei.

U.D.: Mă numesc Bertil Jobeus; am 56 de ani. M-am căsătorit cu peste 30 de ani în urmă și sunt tată a 4 băieți, ceva cu care mă mândresc foarte mult. Am lucrat la Ministerul Afacerilor Externe din 1972, aproape 30 de ani. Mi-am făcut studiile și mi-am luat licența la Uppsala, unde am și lucrat câțiva ani înainte de a veni la MAE. După 1972 am lucrat în străinătate 16 ani în Olanda, Japonia, Finlanda, Grecia, USA. Am lucrat la diferite ambasade ca consilier cultural și de presă sau cu probleme politice. Am lucrat o perioadă și ca șeful camerei de presă din Stockholm; în anii '80 am fost ombudsman de presă la MAE. Aici trebuie să specific că "pressombudsmannen" este un titlu în cadrul MAE, care nu are nimic de a face cu PO (Allmänhetens pressombudsman - delegatul de presă al publicului). Mai există JO (Delegatul de justiție al Parlamentului), DO (Delegatul guvernului pentru probleme de discriminare) (despre care am vorbit în numerele trecute ale CURIERULUI ROMÂNESC, n.r.), JämO (Delegatul cu probleme de egalitate), etc. Acesta este însă un titlu dat unei funcționare care conduce activitatea Ministerului Afacerilor Externe pentru ziaristii internaționali. De fapt denumirea s-a schimbat în "serviciul de presă", dar în virtutea tradiției a rămas denumirea veche. Acest serviciu este de fapt un pod între mass-media și MAE, ca ministru, care are ca sarcină să ajute ziaristii internaționali cu informații. Serviciul nostru este format din 15 persoane, care servesc cele 105 ambasade pe care le avem în lumea întreagă prin a răspunde la întrebările pe care le pun ziaristii suedezi și străini - probleme de politică suedeză în general și politică externă în special. În acest sens avem legături cu serviciile de presă ale altor ministere. Deci sarcina noastră este să ajutăm ziaristii cu informațiile de care au nevoie și să le ușurăm contactele cu cei care dețin puterea! Să îi ajutăm să intre în contact cu cei 3 miniștri. Există 3 miniștri în cadrul MAE: ministrul de externe, ministrul comerțului și ministrul de ajutor pentru țările în dezvoltare.

Tot noi pregătim și toate problemele de presă care

se vor ridica anul ce vine, când Suedia este țara președintă în cadrul Uniunii Europene. Avem o secție specială care deja se pregătește pentru a da informațiile necesare presei atunci.

S.C.: Care dintre cei 3 miniștri este șeful acestui departament?

B.J.: Ministrul Afacerilor Externe este coordonator, iar șeful direct este asistentul de presă al MAE, acum în persoana lui Ingrid Iremark, fosta secretară de presă a șefului guvernului actual, Göran Persson. Acest departament are 4 secții, una este cea care se numește "serviciul de presă", al cărui șef sunt eu. Pe lângă informațiile pe care le dăm ziaristilor internaționali, avem ca sarcină să informăm și politicienii și funcționarii despre situația presei, despre cum funcționează aceasta.

S.C.: Spuneai că sarcina voastră principală este să dați informații presei. Este vorba numai de presa internațională sau și de presa internă, mai precis de presa suedeză care se editează în Suedia, atât cea suedeză cât și cea a grupurilor minoritare?

B.J.: Eu știu că în Suedia se editează, pe lângă publicațiile centrale, și foarte multe alte tipuri de publicații, cum ar fi cele de întreprindere, de asociație, ale diferitelor grupuri de imigranți, etc., dar noi nu avem nici o intenție sau interes să facem vre-o deosebire între ele.

S.C.: De mai bine de 10 ani apar și publicații pe Internet. Cum tratați aceste publicații?

B.J.: Ziarele pe Internet sunt încă manifestări noi, dar cu timpul vor deveni foarte populare, căci ele dau extrem de mari posibilități de informare la un public cititor foarte răspândit. Suedia este una din țările cu cel mai mare număr de posesori de computere din lume. În privința informațiilor pe care le dă, noi nu facem nici o diferență.

S.C.: Din experiența mea de 16 ani de bibliotecară în Suedia, am convingerea că Internetul, ca și biblioteca, îi "ajunge" numai pe cei care sunt interesați, un grup foarte redus. Deși biblioteca este deschisă gatau pentru toată lumea, la ea vin permanent numai elevii sau studenții, când au de făcut teme pentru școală, cercetătorii pentru lucrările lor; nu extrem de numeroșii adulți, în cea mai mare parte, vin să citească literatură beletristică, literatura științifică fiind foarte puțin solicitată. Același lucru se întâmplă și cu Internet. Multă lumea are acces la Internet, dar aceasta nu înseamnă că îl și folosesc pentru a se informa foarte mult. În plus, astăzi costă foarte mult o cercetare pe Internet, mă refer la taxa de telefon, spre deosebire de folosirea bibliotecii, care-i gratis. Dar cine știe, poate că în viitor oamenii devin mai plini de interes pentru informare în toate domeniile, și accesul la internet va fi gratis, ca și accesul azi la bibliotecă.

B.J.: De fapt s-a și început să se facă accesul la Internet gratuit în Suedia. Patronii în colaborare cu sindicatele dau salariiților aparate gratuit ca și acces gratuit la Internet. Eu cred însă că accesul la Internet se va folosi pentru lărgirea cunoștințelor.

S.C.: Acum la alte probleme care nu țin de funcția ta de aici de la MAE. Tu ești o persoană aproape de vârsta mea, deci crescut și educat înainte de reforma lui "tu". Cum te simți când o persoană necunoscută, un subaltern sau o persoană cu mult mai tânără, te tutuiește? Te deranjează?

B.J.: Personal mi-e destul de greu să tutuiesc persoane pe care nu le-am întâlnit înaintea, fie ele

tinere sau bătrâne. Nu le spun "tu" direct. Dar ca tată a 4 copii, care am întâlnit mulți tineri, am învățat să nu mai reacționez negativ. Pe de altă parte este cu mult mai simplu cu acest "tu". Oamenii se apropie mai ușor când își spun "tu", căci distanța dispăre. Evident că modul în care spui "tu" are o importanță deosebită. Eu înțeleg însă când străinii au o reacție negativă la această tutuire.

S.C.: Eu știu că tu ești funcționar și că în conformitate cu legislația suedeză nu ai voie să-ți exprimi apartenența politică în timpul orelor de serviciu. Dar, cum bine știm, omul este o ființă politică, deci și tu ai păreri tale politice. Dacă te întreb cu cine votezi, îmi răspunzi?

B.J.: Nu! La întrebarea aceasta nu-ți răspund. N-aș fi avut nimic împotriva să răspund la această întrebare dacă era o discuție privată, dar cum spuneai și tu, eu sunt funcționar și discuția noastră are loc în legătură cu calitatea mea aici. Dacă mi-aș exprima deschis păreri politice în funcția pe care o am, n-ar servi nimănui. S-ar putea să se creeze animozități.

S.C.: Și acum, te rog să-mi spui: Ce știi despre România?

B.J.: Să fiu sincer, nu știu foarte mult despre România și n-am vizitat niciodată România. Cunoștințele mele despre România se reduc la cele din mass-media. De aici am aflat despre schimbările care au avut loc în România. Am însă o cunoștință care este româncă, pe care am întâlnit-o la Washington, când lucra ca atașat de presă și de la care am aflat despre transformările din România, despre problemele economice, despre dorința României de a deveni membră în NATO și UE.

Vreau să-ți spun însă că în 1989, când au fost momentele acelea dramatice, am simțit foarte profund pentru România, am fost foarte aproape de români. Atunci s-a scris foarte mult despre România, dar apoi a fost uitată. S-a mai scris ceva despre grevele minerilor, despre copiii din orfelinate...

S.C.: Când România apare în mass-media, este prezentată numai sub aspecte negative. Nimeni nu-și poate forma o imagine despre o țară numai din o prezentare fragmentară...

B.J.: Într-adevăr! Nu s-a prezentat nimic despre istoria și cultura României, ci numai "noutăți"! Aceasta este dilema ziaristicii de "noutăți". ♦

PRINCIPIUL ACCESULUI LA ACTELE PUBLICE ÎN SUECIA

* Orice cetățean suedez sau străin, presa, radio și TV au dreptul să consulte actele publice de stat și comunale fără să-și spună numele sau să motiveze cererea.

* Funcționarii și alți salariați de stat și comunali au dreptul să vorbească despre activitatea lor cu persoane din afară.

* Funcționarii și alți salariați de stat și comunali au dreptul să dea informații presei, radioului și TV.

* Publicul, presa, radio și TV au dreptul să participe la acțiuni judecătorești.

* Publicul, presa, radio și TV au dreptul să participe la lucrările parlamentului, comitetului executiv comunal și ale altor organe de decizie. ♦